

महात्मा फुले कृषि विद्यापीठ, राहुरी

विद्यापीठाने निर्मिती केलेले सुधारित व संकरीत वाणाबद्दल सर्व समावेशक व सविस्तर माहिती

गहू पिकाचे सुधारीत व संकरीत वाण

एन ५४३९ (सरबती वाण)

प्रसारीत वर्ष	१९७२
संशोधन केंद्राचे नांव	कृषि संशोधन केंद्र, निफाड, जिल्हा नाशिक
जमिन	मध्यम
हवामान	थंड व कोरडे
पेरणी/ लागवडीचा कालावधी	ऑक्टोबरचा दुसरा पंधरवाडा
प्रती एकर बियाणे	३० कि.ग्रॅ.
पिकाचा कालावधी	लवकर पक्वता (११० दिवस)
उत्पादकता	५ — ६ क्विंटल/एकर
वैशिष्ट्य/ गुणधर्म	द्विपकल्पीय विभागातील जिरायतीत पेरणीसाठी, पाण्याचा ताण सहन करणारा व उष्णता रोधक वाण, चपातीसाठी उत्तम, मावा किडीस प्रतिकारक्षम
विशेष उपलब्धी	जिरायत पेरणीसाठी सरबती वाण

एन.आय ५६४३ (सरबती वाण)

प्रसारीत वर्ष	१९७३
संशोधन केंद्राचे नांव	कृषि संशोधन केंद्र, निफाड, जिल्हा नाशिक
जमिन	मध्यम ते भारी
हवामान	थंड व कोरडे
पेरणी/ लागवडीचा कालावधी	नोव्हेंबरचा पहिला पंधरवाडा
प्रती एकर बियाणे	४० कि.ग्रॅ.
पिकाचा कालावधी	मध्यम पक्वता (१२० ते १२५ दिवस)
उत्पादकता	१० — १२ क्विंटल/एकर (बागायतीत पेरणीसाठी)
वैशिष्ट्य/ गुणधर्म	महाराष्ट्र राज्यात बागायतीत पेरणीसाठी शिफारसीत, चपातीसाठी उत्तम, मावा किडीस प्रतिकारक्षम
विशेष उपलब्धी	बागायतीत पेरणीसाठी सरबती वाण

गहू पिकाचे सुधारीत व संकरीत वाण

महात्मा फुले कृषि विद्यापीठ, राहुरी

विद्यापीठाने निर्मिती केलेले सुधारित व संकरीत वाणाबद्दल सर्व समावेशक व सविस्तर माहिती

एन. ५७४९ (बन्सी वाण)

प्रसारीत वर्ष	१९७५
संशोधन केंद्राचे नांव	कृषि संशोधन केंद्र, निफाड, जिल्हा नाशिक
जमिन	मध्यम ते भारी
हवामान	थंड व कोरडे
पेरणी/ लागवडीचा कालावधी	ऑक्टोबरचा दुसरा पंधरवाडा
प्रती एकर बियाणे	३० कि.ग्रॅ.
पिकाचा कालावधी	लवकर पक्वता (११० दिवस)
उत्पादकता	४ - ५ क्विंटल /एकर (जिरायतीत पेरणीसाठी)
वैशिष्ट्य/ गुणधर्म	महाराष्ट्र राज्यात जिरायतीत पेरणीसाठी शिफारसीत, मेण विरहीत उंच वाण, मावा किडीस प्रतिकारक्षम
विशेष उपलब्धी	जिरायतीत उच्च उत्पन्न देणारा बन्सी वाण.

विनता (एन ८२२३) (सरबती वाण)

प्रसारीत वर्ष	१९८५
संशोधन केंद्राचे नांव	कृषि संशोधन केंद्र, निफाड, जिल्हा नाशिक
जमिन	मध्यम
हवामान	थंड व कोरडे
पेरणी/ लागवडीचा कालावधी	ऑक्टोबरचा दुसरा पंधरवाडा
प्रती एकर बियाणे	३० कि.ग्रॅ.
पिकाचा कालावधी	लवकर पक्वता (११० दिवस)
उत्पादकता	५ - ६ क्विंटल /एकर (जिरायतीत पेरणीसाठी)
वैशिष्ट्य/ गुणधर्म	महाराष्ट्र राज्यात जिरायतीत पेरणीसाठी शिफारसीत, उंच वाढणारा व रुंद पानांचा, चपातीसाठी उत्तम, मावा किडीस प्रतिकारक्षम, तांबेरा रोगास प्रतिकारक्षम
विशेष उपलब्धी	जिरायतीत उच्च उत्पन्न देणारा सरबती वाण

गहू पिकाचे सुधारीत व संकरीत वाण

महात्मा फुले कृषि विद्यापीठ, राहुरी

विद्यापीठाने निर्मिती केलेले सुधारित व संकरीत वाणाबद्दल सर्व समावेशक व सविस्तर माहिती

निफाड ३४ (एन आय ए डब्लू ३४) (सरबती वाण)

	प्रसारीत वर्ष	१९९५
	संशोधन केंद्राचे नांव	कृषि संशोधन केंद्र, निफाड, जिल्हा नाशिक
	जमिन	मध्यम
	हवामान	थंड व कोरडे
	पेरणी/ लागवडीचा कालावधी	डिसेंबरचा पहिला पंधरवाडा
प्रती एकर बियाणे	५० कि.ग्रॅ.	
पिकाचा कालावधी	लवकर पक्वता (१०५-११० दिवस)	
उत्पादकता	१४ - १६ क्विंटल/एकर	
वैशिष्ट्य/ गुणधर्म	द्विपकल्पीय विभागात बागायतीत उशिरा पेरणीसाठी शिफारसीत, मध्यम टपोरे दाणे, चपातीसाठी उत्तम, मावा किडीस प्रतिकारक्षम, काळा व नांरगी तांबेरा रोगास प्रतिकारक्षम, प्रथिने १३ टक्के पेक्षा अधिक	
विशेष उपलब्धी	चपातीसाठी उत्तम सरबती वाण	

कादवा (एन आय ९९४७) (सरबती वाण)

	प्रसारीत वर्ष	१९९५
	संशोधन केंद्राचे नांव	कृषि संशोधन केंद्र, निफाड, जिल्हा नाशिक
	जमिन	मध्यम
	हवामान	थंड व कोरडे
	पेरणी/ लागवडीचा कालावधी	डिसेंबरचा पहिला पंधरवाडा
प्रती एकर बियाणे	५० कि.ग्रॅ.	
पिकाचा कालावधी	लवकर पक्वता (९०-१०५ दिवस)	
उत्पादकता	१० - १६ क्विंटल/एकर	
वैशिष्ट्य/ गुणधर्म	महाराष्ट्रातील बागायतीत उशिरा पेरणीसाठी शिफारसीत वाण, चपातीसाठी उत्तम, मावा किडीस प्रतिकारक्षम, काळा व नांरगी तांबेरा रोगास प्रतिकारक्षम, प्रथिने १३.८ टक्के पेक्षा अधिक	
विशेष उपलब्धी	बागायतीत उशिरा पेरणीसाठी उच्च उत्पन्न देणारा वाण	

गहू पिकाचे सुधारीत व संकरीत वाण

महात्मा फुले कृषि विद्यापीठ, राहुरी

विद्यापीठाने निर्मिती केलेले सुधारित व संकरीत वाणाबद्दल सर्व समावेशक व सविस्तर माहिती

त्र्यंबक (एन आय ए डब्ल्यू ३०१) (सरबती वाण)

	प्रसारीत वर्ष	२००१
	संशोधन केंद्राचे नांव	कृषि संशोधन केंद्र, निफाड, जिल्हा नाशिक
	जमिन	मध्यम ते भारी
	हवामान	थंड व कोरडे
	पेरणी/ लागवडीचा कालावधी	नोव्हेंबरचा पहिला पंधरवाडा
प्रती एकर बियाणे	४० कि.ग्रॅ.	
पिकाचा कालावधी	मध्यम पक्वता (११०-११५ दिवस)	
उत्पादकता	१४ - १६ क्विंटल/एकर	
वैशिष्ट्य/ गुणधर्म	महाराष्ट्र राज्यात बागायतीत वेळेवर पेरणीसाठी शिफारसीत, मध्यम टपोरे दाण, चपातीसाठी उत्तम, मावा किडीस प्रतिकारक्षम, तांबेरा रोगास प्रतिकारक्षम, प्रथिने १२ टक्के	
विशेष उपलब्धी	शेतक-यांमध्ये लोकप्रिय वाण	

पंचवटी (एन आय डी डब्ल्यू १५) (बन्सी वाण)

	प्रसारीत वर्ष	२००२
	संशोधन केंद्राचे नांव	कृषि संशोधन केंद्र, निफाड, जिल्हा नाशिक
	जमिन	मध्यम
	हवामान	थंड व कोरडे
	पेरणी/ लागवडीचा कालावधी	ऑक्टोबरचा दुसरा पंधरवाडा
प्रती एकर बियाणे	३० कि.ग्रॅ.	
पिकाचा कालावधी	लवकर पक्वता (१०५ दिवस)	
उत्पादकता	५ - ६ क्विंटल/एकर (जिरायतीत)	
वैशिष्ट्य/ गुणधर्म	महाराष्ट्र राज्यात जिरायतीत पेरणीसाठी शिफारसीत, टपोरे,चमकदार व आकर्षक दाणे, शेवया, कुरडई व पास्ता/मॅकरोनीसाठी उत्तम, मावा किडीस प्रतिकारक्षम, तांबेरा रोगास प्रतिकारक्षम, प्रथिने १२ टक्के	
विशेष उपलब्धी	जिरायतीत पेरणीसाठी उत्तम बन्सी वाण	

गहू पिकाचे सुधारीत व संकरीत वाण

महात्मा फुले कृषि विद्यापीठ, राहुरी

विद्यापीठाने निर्मिती केलेले सुधारित व संकरीत वाणाबद्दल सर्व समावेशक व सविस्तर माहिती

गोदावरी (एन आय डी डब्लू २९५) (बक्षी वाण)

	प्रसारीत वर्ष	२००५
	संशोधन केंद्राचे नांव	कृषि संशोधन केंद्र, निफाड, जिल्हा नाशिक
	जमिन	मध्यम ते भारी
	हवामान	थंड व कोरडे
	पेरणी/ लागवडीचा कालावधी	नोव्हेंबरचा पहिला पंधरवाडा
प्रती एकर बियाणे	४० कि.ग्रॅ.	
पिकाचा कालावधी	मध्यम पक्वता (११० — ११५ दिवस)	
उत्पादकता	१८ — २० क्विंटल/एकर	
वैशिष्ट्य/ गुणधर्म	महाराष्ट्र राज्यात बागायतीत वेळेवर पेरणीसाठी शिफारसीत, टपोरे, चमकदार व आकर्षक दाणे, शेवया, कुरडई व पास्ता/मॅकरोनीसाठी उत्तम, मावा किडीस प्रतिकारक्षम, तांबेरा रोगास प्रतिकारक्षम, प्रथिने १२ टक्के	
विशेष उपलब्धी	प्रक्रिया उद्योगासाठी उत्तम बक्षी वाण	

तपोवन (एन आय ए डब्लू ९१७) (सरबती वाण)

	प्रसारीत वर्ष	२००५
	संशोधन केंद्राचे नांव	कृषि संशोधन केंद्र, निफाड, जिल्हा नाशिक
	जमिन	मध्यम ते भारी
	हवामान	थंड व कोरडे
	पेरणी/ लागवडीचा कालावधी	नोव्हेंबरचा पहिला पंधरवाडा
प्रती एकर बियाणे	४० कि.ग्रॅ.	
पिकाचा कालावधी	मध्यम पक्वता (११० — ११५ दिवस)	
उत्पादकता	१८ — २० क्विंटल/एकर	
वैशिष्ट्य/ गुणधर्म	महाराष्ट्र राज्यात बागायतीत वेळेवर पेरणीसाठी शिफारसीत, मध्यम आकाराचे दाणे, चपातीसाठी उत्तम, मावा किडीस प्रतिकारक्षम, तांबेरा रोगास प्रतिकारक्षम, प्रथिने १२.५ टक्के पेक्षा अधिक	
विशेष उपलब्धी	बागायतीत वेळेवर पेरणीसाठी उच्च उत्पन्न देणारा वाण	

गहू पिकाचे सुधारीत व संकरीत वाण

महात्मा फुले कृषि विद्यापीठ, राहुरी

विद्यापीठाने निर्मिती केलेले सुधारित व संकरीत वाणाबद्दल सर्व समावेशक व सविस्तर माहिती

नेत्रावती (एन आय ए डब्लू १४१५) (सरबती वाण)

	प्रसारीत वर्ष	२०१०
	संशोधन केंद्राचे नांव	कृषि संशोधन केंद्र, निफाड, जिल्हा नाशिक
	जमिन	मध्यम ते भारी
	हवामान	थंड व कोरडे
	पेरणी/ लागवडीचा कालावधी	आक्टों. पहिला पंधरवाडा (जिरायत), नोव्हें. पहिला अठवडा (मर्यादित सिंचनाखाली)
प्रती एकर बियाणे	३० कि.ग्रॅ. (जिरायत), ४० कि.ग्रॅ. (मर्यादित सिंचनाखाली)	
पिकाचा कालावधी	१०५-११० दिवस (जिरायत), ११०-११५ दिवस (मर्यादित सिंचनाखाली)	
उत्पादकता	६-८ क्विं/एकर (जिरायत), १०-१२ क्विं/एकर (मर्यादित सिंचनाखाली)	
वैशिष्ट्य/ गुणधर्म	द्विपकल्पीय विभागात जिरायत व एका ओलीताखाली वेळेवर पेरणीसाठी शिफारसीत, मध्यम आकाराचे दाणे, चपातीसाठी उत्तम, मावा किडीस प्रतिकारक्षम, काळा व नांगी तांबेरा रोगास प्रतिकारक्षम, प्रथिने १२ टक्के पेशा अधिक, उच्च पोषणमुल्ये (सुक्ष्म अनद्रव्ये), लोह ४३ प्रदभा (प्रती दशलक्ष भाग), जस्त ५५.५ प्रदभा, तांबे ५.९९ प्रदभा, मॅंगनीज ३८.६ प्रदभा	
विशेष उपलब्धी	अनुकूल परिस्थितीत उच्च उत्पन्न देणारा वाण	

फुले समाधान (एन आय ए डब्लू १९९४) (सरबती वाण)

	प्रसारीत वर्ष	२०१४
	संशोधन केंद्राचे नांव	कृषि संशोधन केंद्र, निफाड, जिल्हा नाशिक
	जमिन	मध्यम ते भारी
	हवामान	थंड व कोरडे
	पेरणी/ लागवडीचा कालावधी	नोव्हेंबरचा पहिला पंधरवाडा (वेळेवर बागायत) डिसेंबरचा पहिला पंधरवाडा (उशिरा बागायत)
प्रती एकर बियाणे	४० कि.ग्रॅ.(वेळेवर बागायतीत), ५० कि.ग्रॅ. (उशिरा बागायत)	
पिकाचा कालावधी	११५ -१२० दिवस (वेळेवर बागायत), १०५ -११० दिवस (उशिरा बागायत)	
उत्पादकता	१८- २० क्विंटल/एकर (वेळेवर बागायती), १६-१८ क्विं/एकर (उशिरा बागायत)	
वैशिष्ट्य/ गुणधर्म	महाराष्ट्रातील बागायतीत वेळेवर किंवा उशिरा पेरणीसाठी एकमेव शिफारसीत वाण, टपोरे व आकर्षक दाणे, चपातीसाठी उत्तम, मावा किडीस प्रतिकारक्षम, तांबेरा रोगास उच्च प्रतिकारक्षम, प्रथिने १२ टक्के पेशा अधिक	
विशेष उपलब्धी	जास्त उत्पादन देणारा, शेतकऱ्यांमध्ये लोकप्रिय असलेला वाण.	

गहू पिकाचे सुधारीत व संकरीत वाण

महात्मा फुले कृषि विद्यापीठ, राहुरी

विद्यापीठाने निर्मिती केलेले सुधारित व संकरीत वाणाबद्दल सर्व समावेशक व सविस्तर माहिती

फुले सात्विक (एनआयअेडब्ल्यू-३१७०)

प्रसारीत वर्ष	२०२०
संशोधन केंद्राचे नांव	कृषि संशोधन केंद्र, निफाड, जिल्हा नाशिक
जमिन	मध्यम ते भारी
हवामान	थंड व कोरडे
पेरणी/ लागवडीचा कालावधी	नोव्हेंबरचा पहिला पंधरवडा
प्रती एकर बियाणे	४० कि.ग्रॅ.
पिकाचा कालावधी	११५-१२० दिवस
उत्पादकता	३५-४० क्विं./हे. मर्यादित सिंचनाखाली
वैशिष्ट्य/ गुणधर्म	११-१२ % प्रथिने, ३०-३५ पी.पी.एम. जस्त, ३०-४० पी.पी.एम. लोह, ग्लूटेन इंडेक्स-८० ते ८५, चपाती गुणवत्ता स्कोर-७.० ते ७.५ द्विपकल्पीय तसेच उत्तर पश्चिमी मैदानी विभागासाठी राष्ट्रीय स्तरावर प्रसारीत
विशेष उपलब्धी	बिस्किट निर्मितीसाठीचा सरबती वाण (बिस्कीट स्प्रेड मानक-१० पेक्षा जास्त)

फुले अनुपम (एनआयअेडब्ल्यू-३६२४)

प्रसारीत वर्ष	२०२१
संशोधन केंद्राचे नांव	कृषि संशोधन केंद्र, निफाड, जिल्हा नाशिक
जमिन	मध्यम ते भारी
हवामान	थंड व कोरडे
पेरणी/ लागवडीचा कालावधी	नोव्हेंबरचा पहिला पंधरवडा
प्रती एकर बियाणे	४० कि.ग्रॅ.
पिकाचा कालावधी	१०५-११० दिवस
उत्पादकता	३० ते ३५ क्विं./हे. (एका ओलिताखाली)
वैशिष्ट्य/ गुणधर्म	प्रथिनांचे प्रमाण ११.४%, आकर्षक टपोरे दाणे, तांबेरा रोग प्रतिकारक्षम, चपातीसाठी उत्तम वाण, पक्क होण्याचा कालावधी १०५ ते ११० दिवस, पाण्याचा ताण सहन करण्याची क्षमता
विशेष उपलब्धी	महाराष्ट्रात एका ओलिताखाली वेळेवर पेरणीसाठी शिफारसीत सरबती वाण

गहू पिकाचे सुधारीत व संकरीत वाण

महात्मा फुले कृषि विद्यापीठ, राहुरी

विद्यापीठाने निर्मिती केलेले सुधारित व संकरीत वाणाबद्दल सर्व समावेशक व सविस्तर माहिती

गहू - एनआयअडब्ल्यू ४०२८

	प्रसारीत वर्ष	२०२४
	संशोधन केंद्राचे नांव	कृषि संशोधन केंद्र, निफाड, जिल्हा नाशिक
	जमिन	मध्यम ते भारी
	हवामान	थंड व कोरडे
	पेरणी / लागवडीचा कालावधी	नोव्हेंबरचा पहिला पंधरवडा (वेळेवर)
प्रती एकर बियाणे	४० कि.ग्रॅ.	
पिकाचा कालावधी	१०६ दिवस	
उत्पादकता	अधिक उत्पादन- ३३.४३ किं./हे., प्रथिनांचे उत्पादन- ४६.८ किं./हे.	
वैशिष्ट्ये/ गुणधर्म	काळा व नारंगी तांबेरा, कर्नाल बंट, भुरी, काजळी व करपा रोगास प्रतिकारक, मावा व खोडमाशीस प्रतिकारक, दाण्यामधील लोहाचे प्रमाण- ३९.७ मिली ग्रॅ./कि., जस्ताचे प्रमाण- ३७ मिली ग्रॅ./कि.	
विशेष उपलब्धी	द्विपकल्पीय प्रदेशासाठी (महाराष्ट्र, कर्नाटक, आंध्रप्रदेश, तामिळनाडू, केरळ) शिफारशीत	

गहू - फुले शाश्वत (एनआयएडब्ल्यू ४११४)

	प्रसारीत वर्ष	२०२५
	संशोधन केंद्राचे नाव	कृषि संशोधन केंद्र, निफाड, जि. नाशिक
	जमिन	मध्यम ते भारी
	हवामान	थंड व कोरडे
	पेरणी / लागवडीचा कालावधी	बागायती उशिरा पेरणी
प्रती एकर बियाणे	४० किलो	
पिकाचा कालावधी	१०५ ते ११० दिवस	
उत्पादकता	४७.९ किं./हे. (अधिकतम उत्पादन -७०.२ किं./हे.)	
वैशिष्ट्ये / गुणधर्म	लोह (३९.९ मि.लि.ग्रॅम / किलो) आणि जस्त (३९.५ मि.लि.ग्रॅम / किलो) चे जास्त प्रमाण	
विशेष उपलब्धी	राष्ट्रीय स्तरावर महाराष्ट्र, कर्नाटक, तेलंगणा, आंध्रप्रदेश व तामिळनाडू राज्यासाठी बागायती उशिरा पेरणीकरिता शिफारस	

गहू पिकाचे सुधारीत व संकरीत वाण